

درس اول : تاریخ نگاری و منابع دوره معاصر

جمله های صحیح یا غلط را مشخص کنید.

۱. اساس کار تاریخ نگاری سنتی، بررسی زندگی پادشاهان و شرح فتوحات آنان بود. **صحیح**
۲. تاریخ نگاری سنتی ادامه وقایع نگاری و مجلس نویسی های دوره صفوی و پیش از آن محسوب می شود. **صحیح**
۳. نشریه (روزنامه) به عنوان رسانه گروهی، یکی از ابداعات تأثیرگذار تمدن قدیم شرق بود که در دوره پهلوی وارد ایران شد. **غلط**
۴. اولین روزنامه ایران را میرزا صالح شیرازی با عنوان کاغذ اخبار در تهران منتشر کرد. **صحیح**
۵. امیرکبیر برای رشد آگاهی های سیاسی اجتماعی مردم و توسعه ی فکری و فرهنگی جامعه روزنامه وقایع اتفاقیه را منتشر نمود. **صحیح**

کدام یک از گزینه های سمت راست با شماره های سمت چپ در ارتباط است.

۱. مورخ مشهور عصر قاجار و رییس دارالترجمه همایونی	محمد حسن خان اعتماد السلطنه
۲. نویسنده کتاب تاریخ بیداری ایرانیان	ناظم الاسلام کرمانی
۳. ستایش کننده امیرکبیر در کتاب صدرا لتواریخ	محمد حسن خان اعتماد السلطنه
۴. کسی که اولین روزنامه ایران را در دوره قاجاریه منتشر کرد.	میرزا صالح شیرازی

جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

۱. اولین روزنامه ایران در دوره قاجار به نام در تهران منتشر شد. **کاغذ اخبار**

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱. محل نگهداری اسناد و مدارک با ارزش هر کشور چه نام دارد؟ **آرشیو ملی.**
۲. یکی از مراکزی که در دوره ناصرالدین شاه قاجار نقش بسزایی در ترجمه آثار اروپایی به ویژه کتب تاریخی به زبان فارسی داشت، نام ببرید؟ **دارالترجمه همایونی.**
۳. نویسنده کتاب تاریخ بیداری ایرانیان کیست؟ **ناظم الاسلام کرمانی.**
۴. محمد حسن خان اعتماد السلطنه در کدام یک از آثار خود امیر کبیر را ستایش کرد؟ **صدرا لتواریخ.**
۵. روزنامه کاغذ اخبار توسط چه کسی در تهران منتشر شد؟ **میرزا صالح شیرازی.**
۶. مؤلف کتاب حقایق الاخبار ناصری که بود؟ **میرزا محمد جعفر خورموجی.**

تعریف اصطلاحات و مفاهیم تاریخی.

کاغذ اخبار: اولین روزنامه ایران که توسط میرزا صالح شیرازی (یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان) در تهران منتشر شد.

مقایسه پدیده های تاریخی.

روزنامه نگاری در دوره قاجار پیش از مشروطه را با پس از وقوع انقلاب مشروطه مقایسه کنید؟ در دوران پیش از مشروطه به دلیل ماهیت استبدادی حکومت قاجار و نبود آزادی بیان، برخی از روزنامه نگاران در خارج از کشور اقدام به چاپ روزنامه هایی به زبان فارسی می کردند و نسخه هایی از آنها به صورت مخفیانه به داخل ایران می رسید. پس از پیروزی انقلاب مشروطه، نشریات رشد سریعی پیدا کردند و فعالیت های روزنامه نگاری در ایران توسعه یافت.

اظهار نظر و قضاوت.

به نظر شما چرا برخی از روزنامه های فارسی زبان در دوره قاجار، خارج از ایران چاپ می شد؟ به این دلیل که این گروه از روزنامه ها نگرش سیاسی داشته و از وضع موجود انتقاد می کردند. از طرفی چون در زمان قاجار آزادی بیان نبود و شیوه حکومت استبدادی آنان مانع از چاپ مطالب انتقادی می شد، در نتیجه گروهی از آزادی خواهان ایرانی روزنامه های خود را در خارج از ایران چاپ کرده و مخفیانه به ایران می فرستادند تا موجب بیداری مردم ایران شوند.

سوالات تشریحی: (علل، دلایل، آثار، نتایج و پیامدهای تاریخی).

۱. تأسیس دارالترجمه همایونی در دوره قاجار چه تاثیری بر تاریخ نگاری این دوره داشت؟ آثار فراوانی به فارسی ترجمه شد که نوشته های تاریخی بخش قابل توجهی از نخستین آثار ترجمه شده از زبان های اروپایی به زبان فارسی را تشکیل می دادند که ترجمه آن ها تاثیر بسزایی در آشنایی نویسندگان و مورخان ایرانی با بینش و روش مورخان اروپایی داشت.
۲. چرا برخی از روزنامه نگاران در دوره قاجار اقدام به انتشار روزنامه های خود در خارج از کشور کردند؟ به دلیل ماهیت استبدادی حکومت قاجار و نبود آزادی بیان.
۳. تأسیس دارالترجمه همایونی در دوره قاجار چه تأثیری بر تاریخ نگاری این دوره داشت؟ آثار فراوانی به فارسی ترجمه شد که نوشته های تاریخی بخش قابل توجهی از نخستین آثار ترجمه شده از زبان اروپایی به زبان فارسی را تشکیل می دادند. که ترجمه آنها تأثیر بسزایی نویسندگان و مورخان ایرانی با بینش و روش مورخان اروپایی داشت. کلیدواژه ها: ترجمه آثار اروپایی نوشته های تاریخی تأثیر بسزادر روش و بینش مورخان ایرانی.
۴. عمده ترین منابع پژوهش در دوره معاصر تاریخ ایران را نام ببرید؟ انواع کتاب ها، نشریات، اسناد و منابع آرشیوی.

موفق باشید - مهران زنگنه - دبیر تاریخ ایذه